MONESTIR DE PEDRALBES AGENDA D'ACTIVITATS ABRIL – JUNY 2023

Ajuntament de Barcelona

REIAL MONESTIR DE SANTA MARIA DE PEDRALBES

OBERTURA ESPECIAL

L'hora màgica

Gratuït

El monestir de Pedralbes obre les seves portes les tardes dels dimarts i els divendres d'estiu. Us convidem al claustre del monestir per gaudir d'un univers de bellesa i d'una estona de calma i tranquil·litat. L'enrenou i la pressa del món queden portes enfora.

Dates
dimarts i divendres, del 6 de juny al 15 de setembre (excepte el 15 d'agost que és festiu)
Horari
De 18.00 a 21.00 h
Preu
Entrada lliure al jardí del claustre

VISITES I TALLERS

El monestir de Pedralbes. Història i art

La vida en un monestir no és impermeable al pas dels anys. El recorregut per les estances que han emparat el dia a dia de les monges des de l'edat mitjana ens acostarà a una manera de viure que ha desafiat el pas del temps. La visita al monestir ofereix l'oportunitat de contemplar l'arquitectura i les obres d'art que formen part del seu ric patrimoni i de comprendre com era la vida en clausura en un monestir medieval.

Dates
El primer i tercer diumenge de cada mes.
Horari
D'11.30 a 12.30 h (castellà) i de 12.30 a 13.30 h (català)
Preu
5 €. El primer diumenge de cada mes s'aplicarà una reducció del 40% al preu de la visita

Guia'm al monestir de Pedralbes

Projecte en col·laboració amb el monestir de Sant Cugat i la Fundació Friends

Descobreix, des d'un punt de vista diferent, els detalls de la vida al monestir amb un recorregut per les principals estances del recinte. La visita és conduïda per una persona amb síndrome d'Asperger, un trastorn de l'espectre autista que es caracteritza principalment per la dificultat en les relacions socials, per patrons de comportament restrictius i repetitius, i per la intolerància als canvis i als imprevistos, sense que tingui associada una afectació significativa de la capacitat intel·lectual.

"Guia'm" és un projecte d'inserció laboral nascut als museus de Sant Cugat, en col·laboració amb la Fundació Friends, perquè persones amb síndrome d'Asperger puguin fer de guies en entitats culturals. L'objectiu del projecte és normalitzar la situació social i laboral del col·lectiu per mitjà del potencial transformador de la cultura i, alhora, fomentar la seva autonomia personal i trencar estigmes i prejudicis en relació amb les persones amb aquest trastorn.

Dates
dissabtes (excepte 8 i 15 d'abril)
Horari
D'11.30 a 12.30 h
Preu
3 €
Observacions
Al monestir de Sant Cugat les visites del projecte "Guia'm" es duen a terme els diumenges a les 11.00 h (llevat del primer diumenge de mes)

Pedralbes, un escenari femení de poder

Durant gairebé set-cents anys, el Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes va acollir entre els seus murs dames de l'alta noblesa i filles de ciutadans honrats. Aquestes dones poderoses van controlar el ric patrimoni del monestir, van exercir el seu poder més enllà de la clausura i van marcar clarament la trajectòria de la comunitat. El monestir de Pedralbes que contemplem avui dia és obra de totes aquestes dones que hi van deixar l'empremta al llarg dels segles. Amb la visita al claustre, la tomba de la reina Elisenda, la capella de Sant Miquel, el dormidor i el refetor, es construeix una història del monestir amb noms propis: Elisenda de Montcada i Francesca ça Portella al segle XIV, Maria d'Aragó i Teresa de Cardona al segle XVI, i sor Eulària Anzizu i Maria de la Concepció Baldric al segle XIX.

Dates
diumenges 14 de maig i 11 de juny
Horari
D'11.30 a 12.30 h
Preu
5 €

Els tresors del monestir

La remodelació del dormidor recupera la perspectiva de l'estructura arquitectònica, alhora que estableix un nou diàleg entre l'espai i els objectes del tresor del monestir. Es tracta d'una col·lecció heterogènia de béns mobles, propietat de la comunitat de monges clarisses, amb peces d'art religiós i d'ús quotidià d'una àmplia cronologia i procedència que van arribar al monestir com a fruit de les donacions de les religioses mateixes i de persones vinculades amb el monestir. La visita als tresors construeix la història de la comunitat a través dels seus objectes: els personatges destacats dins la trajectòria històrica del monestir, les relacions amb l'exterior, el món devocional, la vida quotidiana dins del cenobi i, fins i tot, els gustos personals.

Dates
diumenges 9 d'abril, 14 de maig i 11 de juny
Horari
D'12.30 a 13.30 h
Preu
5 €

El monestir de Pedralbes a l'edat mitjana

Visita dedicada als primers temps del monestir en què s'explica el projecte de fundació de la reina vídua Elisenda de Montcada. El recorregut teixeix una interpretació sobre com era el monestir dels primers temps, trenca tòpics sobre la construcció de l'edifici, presenta les obres d'art principals d'aquest període i aporta llum sobre la vida de la comunitat en època medieval. Durant la visita es para una atenció especial a la capella de Sant Miquel, obra cabdal del gòtic català, per tal de conèixer-ne la història, l'estat de conservació i les actuacions que s'hi han dut a terme.

Data
diumenge 25 de juny
Horari
D'11.30 a 13.00 h.
Es recomana reserva prèvia
Preu
6,75 €

El claustre del monestir. Jardí simbòlic

Dins del monestir, el claustre tenia la funció pràctica de distribuïdor dels espais. Així mateix, i ja transcendint el pla terrenal, també acomplia la funció simbòlica de representar la imatge arquetípica del paradís a través de l'arquitectura, l'aigua i la vegetació. La primavera és l'època en què es pot gaudir de la màxima esplendor de la vegetació del claustre i percebre en plenitud la concepció simbòlica d'aquest espai.

Dates
diumenge 9 d'abril i divendres 9 i 23 de juny
Horari
d'11.30 a 12.30 h (diumenge) i de18.30 a 19.30 h (divendres)
Preu
5 € (diumenge) i 2,50 € (divendres, activitat en promoció del 50% dins l'horari d'obertura especial "L'hora màgica")

Herbarius. Plantes remeires de l'hort medieval

Visita i taller a l'hort medieval del monestir per conèixer de manera les plantes aromàtiques i medicinals que es cultiven a l'hort amb simbiosi amb les verdures i llegums. Durant la visita identificarem els productes de l'hort d'hivern i les cures dels cultius d'aquest període de l'any. Prepararem un xarop d'orenga i marduix i un oli de malví. Aquesta activitat serà conduïda per Joan Solé, biòleg ambiental.

Data
dissabte 22 d'abril
Horari
d'11 a 13 h
Preu
9,20 €
Observacions
Activitat per adults. Hi poden assistir infants a partir de 10 anys en companyia d'un adult. Es recomana reserva prèvia

De l'hort a la taula

Visita temàtica que parteix de l'hort medieval del monestir de Pedralbes per descobrir els trets principals de l'alimentació medieval i, més concretament, la dieta de les monges clarisses de Pedralbes a l'edat mitjana. L'espai viu de l'hort mostrarà els productes que la comunitat plantava durant l'any i les tècniques emprades per cultivar-los i recol·lectar-los. La visita continuarà a l'espai de procures, on es conservaven i emmagatzemaven els aliments; després es visitarà la cuina, on s'explicaran algunes de les receptes que es feien amb els productes de l'hort, i finalment acabarà al refetor, on s'explicaran les pràctiques ascètiques vinculades a l'alimentació en el món cristià medieval i, específicament, en l'àmbit conventual femení.

Dates
Diumenges 30 d'abril i 28 de maig i dimarts 6, 20 i 27 de juny
Horari
de 12.30 a 13.30 h (diumenges) i de 18.30 a 19.30 h (dimarts)
Preu
5 € (diumenges) i 2,50 € (divendres, activitat en promoció del 50% dins l'horari d'obertura especial "L'hora màgica")

El fil de l'aigua

L'aigua és absolutament necessària per al desenvolupament de la vida monàstica i té un fort component simbòlic en espais sagrats cristians com l'església i el claustre. Durant el recorregut es parlarà del sistema d'abastament d'aigua i el recorregut des de la mina, el seu pas pel claustre, la cuina, el refetor, la cuina de la infermeria i l'hort. L'aigua serà el fil conductor per teixir un relat de la vida quotidiana de la comunitat, en què el medi natural i l'entorn patrimonial són els protagonistes. La visita inclou els espais vinculats a l'aigua del claustre, la cuina, el claustre dels gats i l'hort medieval del monestir de Pedralbes.

Dates
diumenges 30 d'abril i 28 de maig i divendres 16 i 30 de juny
Horari
d'11.30 a 12.30 h (diumenges) i de 18.30 a 19.30 h (divendres)
Preu
5 € (diumenges) i 2,50 € (divendres, activitat en promoció del 50% dins l'horari d'obertura especial "L'hora màgica")

L'hort medieval a través dels documents. Taller de paleografia

Maria Antonia Marti Escayol, doctora en Història, especialista en humanitats ambiental i professora titular de la Universitat Autònoma de Barcelona, comissària de la reconstrucció de l'antic hort petit del monestir ens ensenyarà els principis bàsics de la paleografia per llegir i interpretar la documentació medieval . Durant el taller estudiarem alguns dels documents que ens expliquen receptes amb els productes de l'hort medieval del monestir de Pedralbes.

Data
dissabte 15 d'abril
Horari
d'11 a 13 h
Preu
9,20 €

El treball a l'hort medieval

Visita a l'hort medieval del monestir per conèixer de manera experiencial les tècniques de l'agricultura medieval i els paral·lels amb l'agricultura ecològica contemporània. Una activitat per aprendre sobre l'alimentació a l'edat mitjana i experimentar amb els cinc sentits un ecosistema en el què tots els organismes vius que hi son presents contribueixen a generar un equilibri. Durant la visita s'explicarà el projecte de recuperació de l'hort i es realitzaran diferents tasques de manteniment amb l'ajuda dels assistents.

Data
dimarts 13 de juny
Horari
de 18.30 a 20.30 h
Preu
4,60 €. Activitat en promoció del 50 % amb motiu de la l'hora màgica

Meditació

Es desfulla la peònia. Els pètals en piletes de dos i de tres. Buson.

El claustre té la funció pràctica de distribuir i comunicar l'espai del monestir. Tanmateix, aquest espai transcendeix el pla terrenal i també simbolitza la imatge arquetípica del paradís a través de l'arquitectura, l'aigua i la vegetació. A Pedralbes, conservem el claustre gòtic més gran d'Europa, que llueix en la seva màxima esplendor quan ressorgeix la vegetació del jardí durant la primavera. Berta Meneses i Carina Mora ens conduiran en una meditació zen pel claustre a través d'una pràctica meditativa en posició asseguda i d'una passejada en calma, amb aturades per poder copsar els detalls de l'entorn, fruir de la sensació de repòs i propiciar un estat tranquil de l'esperit. Els divendres de primavera a primera hora del matí, a porta tancada, recuperarem l'espai del claustre per a la meditació.

Professores: Berta Meneses, religiosa filipense i mestra zen, i Carina Mora, coordinadora de l'Àrea d'Espiritualitat de la Casa Sant Felip Neri

Dates
divendres 14, 21 i 28 d'abril, 5, 12, 19 i 26 de maig i 2, 9 i 16 de juny
Horari
de 8.00 (arribada fins a les 8.15) a 9.45 h
Preu
4 € per sessió
Observacions
Cal dur roba i calçat còmodes

Taller de cistelleria

Una part dels objectes de la col·lecció del Monestir de Pedralbes són de caràcter etnogràfic i ens parlen de la vida de les clarisses des d'una vessant quotidiana més que no pas espiritual o litúrgica. En aquest sentit al monestir es conserven eines i recipients vinculats al treball dels horts del monestir com ara eines agrícoles, graneres, portadores, botes, cups i cabaços i cistells. Amb la recuperació de l'hort medieval del monestir també tenim la voluntat de recuperar els oficis tradicionals que creaven aquests objectes i posar-los en valor. Mònica Guilera, artesana cistellera, ens comentarà algunes de les peces de cistelleria de la col·lecció i ens explicarà els secrets d'aquest ofici a través d'un taller pràctic en el que elaborarem una panera.

Data
dissabte 10 de juny
Horari
de 10 a 14 h
Preu
9,20 €

ACTIVITATS FAMILIARS

Tempus mundi, l'experiència del temps en un monestir medieval

Visita dinamitzada

La vivència del temps entesa en els termes de productivitat i hiperacceleració actuals no sempre ha estat així. A l'edat mitjana el ritme del temps estava dictat pels cicles de la naturalesa, el moviment dels astres i les festivitats religioses. El temps s'experimentava en relació amb l'entorn, d'una manera tan tangible que pràcticament es podia contemplar. Dins del monestir, un lloc recollit i silenciós, les germanes experimentaven un entorn que propiciava la contemplació i la meditació. Aquesta visita dinamitzada pretén alentir el rellotge del temps i viure l'entorn físic del monestir en connexió amb la funció com a espai per a la reflexió i la meditació.

Dates
diumenges 30 d'abril, 28 de maig i 11 de juny
Horari
d'11.00 a 12.30 h
Preu
3 €
És imprescindible fer la reserva prèvia
Edat
Famílies amb infants a partir de 6 anys

Cianotípies de l'hort del monestir

Sota el sol de primavera, gaudirem de l'hort i experimentarem amb els seus elements vegetals per a la creació de les nostres impressions botàniques de color blau cian. Experimentarem amb la tècnica fotogràfica de la cianotípia usada per primer cop la botànica britànica Anna Atkins, considerada la primera dona fotògrafa de la història. Aquest taller per a totes les edats serà conduït per Clicme Educació.

Data
dissabte 29 d'abril
Horari
de 10.30 a 13.30 h
Preu
3 €
Edat
Famílies amb infants a partir de 6 anys
És imprescindible fer la reserva prèvia. En cas de previsió climatològica desfavorable hi haurà canvi de data del taller.

Es recomana fer la reserva prèvia en totes les activitats. Places limitades a 20 persones per grup. El Monestir de Pedralbes es reserva el dret d'anul·lar una activitat si no s'arriba a un mínim de reserves. Si no s'especifica el contrari, les visites es fan en català. Per a grups amb reserva prèvia, el monestir ofereix les visites en altres idiomes, així com la interpretació a la llengua de signes.

CONFERÈNCIES I DIÀLEGS

DIÀLEGS DE PEDRALBES

2n Cicle de Diàlegs d'Història, Cultura i Societat

Les pors que ens tenallen.
Un acostament a les angoixes col·lectives d'Occident
En la història d'Occident, han tingut un paper fonamental les pors col·lectives a amenaces reals o imaginades. Actualment, amenaces que semblaven conjurades com la fam, l'escassetat o les epidèmies revifen, mentre prenem consciència de la gravetat de la crisi climàtica. Alhora, es promocionen discursos alarmistes sobre la inseguretat des dels mitjans de masses i a través de la xarxa, i les teories de la conspiració ressusciten angoixes apocalíptiques en què ressonen temors atàvics. Des de la perspectiva de la història de les emocions, en aquests diàlegs ens demanarem com s'han construït i manifestat aquestes angoixes al llarg de la història, com encara avui determinen com ens relacionem socialment i políticament, i fins quin punt està justificat que ho facin.

Per què ens angoixem? Individu, societat i por

Quan es presenta per instint davant un perill concret, la por té una funció evident i pot reconèixer-se arreu del regne animal. Per contra, quan té motivacions molt abstractes o fantasioses, sembla ser un fenomen exclusivament humà i té una funció molt menys clara. Què diferencia la por instintiva de l'angoixa causada per amenaces difuses? Com es fan col·lectives, les pors? Es viuen diferent segons el context cultural o social? En parlem amb: **Antoni Talarn**. Doctor en psicologia, psicoterapeuta i expert en psicologia clínica, exerceix de professor titular al departament de Psicologia Clínica i Psicobiologia de la UB. Preocupat per la deriva de la salut mental en el món capitalista, ha realitzat nombroses intervencions en mitjans de comunicació i ha publicat nombrosos llibres i articles, entre els quals unes «Reflexions sobre la psicopatologia de la por».

Data
Dimarts 11 d'abril
Horari
de 18.30 a 20 h
Preu
Gratuït
És imprescindible fer la reserva prèvia

Catàstrofes naturals i terrors apocalíptics

El temor instintiu que causa una catàstrofe natural quan es produeix, pren en les societats humanes un sentit providencial. L'impacte o el temor de la catàstrofe, que evoca el de la fi del món, ha marcat Occident, causant sovint terrors apocalíptics col·lectius. Aquí i arreu, però, moltes societats també han sabut sobreposar-se als desastres i a les pors amb organització, solidaritat i cooperació. En parlem amb: **Maria Antònia Martí Escayol.** Doctora en Història i professora titular a la UAB, ha estat investigadora a universitats del Japó i els Estats Units. Ha tractat una gran varietat de temes relacionats amb la història ambiental, en particular d'època moderna, i a més és autora d'obres de ciència ficció i traductora.

Data
Dimarts 2 de maig
Horari
de 18.30 a 20 h
Preu
Gratuït
És imprescindible fer la reserva prèvia

Violències, por i desigualtat social i de gènere

Unes pors característicament abstractes i humanes són les que emanen del «conflicte en el si de, i entre les societats» (les que el teòric Corey Robin anomena «pors polítiques»), causades per l'amenaça percebuda o real de la delinqüència, la persecució política o la violència sexual, entre d'altres. Com s'han viscut, construït i representat? Poden tenir una funció més enllà de perpetuar desigualtats socials i de gènere? En parlem amb:

Maria Dolors Molas Font. Professora titular d'Història Antiga de la UB, investigadora del centre de Recerca Teoria, Gènere, Sexualitat i coordinadora de Tàcita Mútua. Al llarg de la seva trajectòria investigadora, darrerament reconeguda amb el premi Dones Inspiradores del Nou 9, s'ha centrat en la protohistòria mediterrània i en les dones, el gènere i les arrels de la violència patriarcal al món grecoromà.

Data
Dimarts 16 de maig
Horari
de 18.30 a 20 h
Preu
Gratuït
És imprescindible fer la reserva prèvia

L'amenaça de l'enemic intern. Conspiranoia, psicosi i poder

Al llarg de la història d'occident, la por a un enemic intern que pretén minar la comunitat, a vegades identificat amb minories existents (jueus, leprosos), a vegades amb col·lectius ficticis com les bruixes, ha causat psicosis i persecucions molt reals. D'on sorgeixen aquests temors? Com han pogut a arribar a ser fonament d'horrors com la cacera de bruixes o l'Holocaust? Com podem evitar que prenguin de nou importància en el món actual? En parlem amb:

Pau Castell Granados. Doctor en Història i professor associat al Departament d'Història Medieval, Paleografia i Diplomàtica de la UB. Com a investigador s'ha centrat en l'estudi de la persecució de la bruixeria entre els segles XV i XVII, entorn de la qual ha publicat llibres i articles, a més d'haver-ne fet una important tasca de divulgació en mitjans i fins i tot a través d'obres de teatre.

Data
Dimarts 30 de maig
Horari
de 18.30 a 20 h
Preu
Gratuït
És imprescindible fer la reserva prèvia

MÚSICA I POESIA

Cicle líric Les Veus del Monestir

Concerts de lírica organitzats pel Districte de les Corts, amb la col·laboració del Reial Monestir de Santa Maria de Pedralbes

Direcció musical:
Miguel Ángel Dionis i Ricard Estrada
Gestió:
A Tempo, Centre d'Estudis Musicals
Direcció artística:
Voce

Dates
dimecres, 19 d'abril, 17 de maig i 21 de juny
Horari
De 19.00 a 20.00 h
Preu
Gratuït. Places limitades. És imprescindible fer la reserva prèvia a la web del monestir: *monestirpedralbes.barcelona*
Les reserves es poden fer durant els quinze dies anteriors al concert.

DIADES I FESTIUS

MAIG

Aniversari de la inauguració del Monestir de Pedralbes
Dimecres, 3 de maig

Portes obertes

Nit dels Museus
Dissabte 13 de maig

Visites guiades al monestir
Un recorregut al capvespre pel claustre i algunes de les dependències del seu entorn, per descobrir els detalls de la vida d'un monestir femení d'origen medieval.
Horaris: de 19.00 a 22.30 h, cada 30 min.
Durada: 45 min
És imprescindible fer la reserva prèvia a la web del monestir: *monestirpedralbes.barcelona*

Taller de Lletres de flors
Participa d'un taller de decoració floral per construir una M ben femenina, feta amb l'espígol del hort medieval del monestir. Conduït pels estudiants de Decoració d'Art Floral de Barcelona Activa.
Horaris: De 19.15 a 20.45 h, cada 30 min.
Durada 30 min.
És imprescindible fer la reserva prèvia a la web del monestir: *monestirpedralbes.barcelona*

Visites a l'hort medieval del monestir
Descobreix com era l'agricultura i l'alimentació a l'edat mitjana visitant l'hort medieval del Monestir de Pedralbes i el projecte social i de recerca que hi ha darrera.
Horaris: De 19.15 a 21.15 h, cada 30 minuts.
Durada: 20 min
És imprescindible fer la reserva prèvia a la web del monestir: *monestirpedralbes.barcelona*

Dia Internacional dels Museus
Dimecres, 18 de maig

Portes obertes

JUNY

Corpus
L'ou com balla i catifa de Corpus
Dijous 8 de juny

L'ou com balla al claustre i la catifa de corpus al Claustre dels Gats, de dijous 8 a diumenge 11
A càrrec dels alumnes de Decoració floral i monitoratge de Medi Ambient dels Tallers d'oficis de Barcelona Activa. A partir de les 11 h del matí de dimecres 7 de juny es podrà participar en la confecció de la catifa de Corpus (imprescindible reserva prèvia)